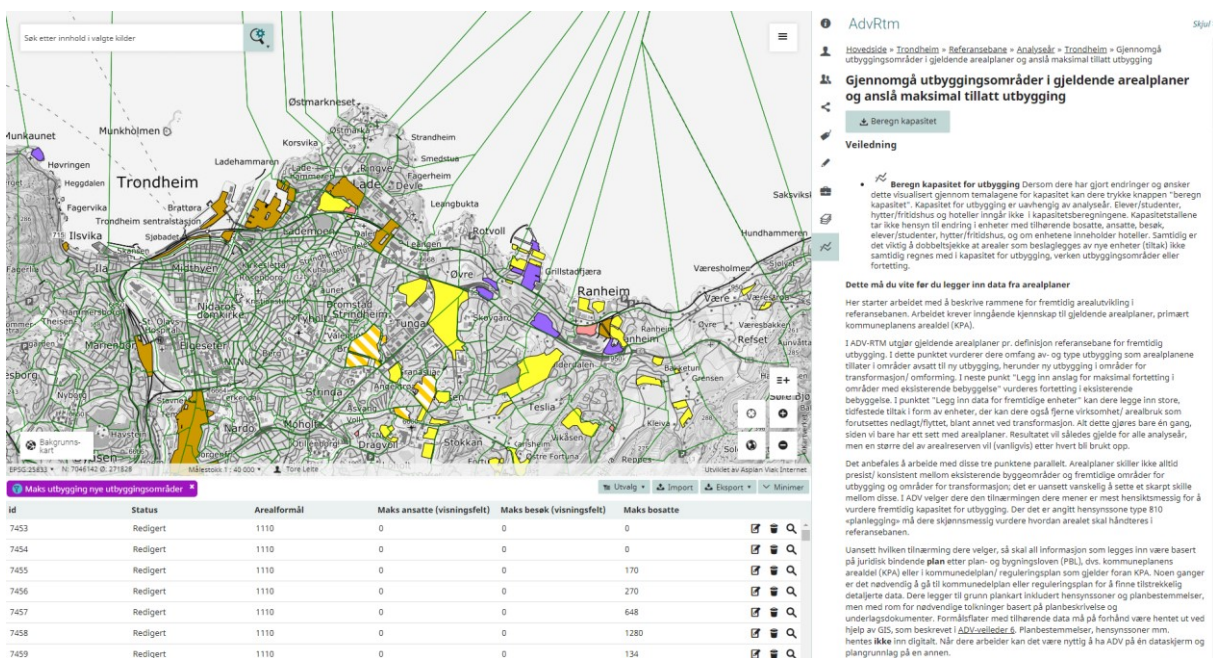

ADV PÅ 1-2-3

Med de regionale transportmodellene (RTM) kan vi regne på hvordan tiltak på vegnettet og endret kollektivtilbud påvirker trafikkmengde og reisemiddefordeling. Men dette påvirkes også av arealbruk, inkludert parkeringsforhold. Arealdataverktøyet (ADV) brukes nå sammen med RTM og introduserer systematiske arealfaglige vurderinger, hensyn til arealplaner og bedre mulighet for å prognostisere utslipp fra vegtrafikk. ADV er et resultat av samarbeid mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Vegdirektoratet, KS, Jernbanedirektoratet og Miljødirektoratet.

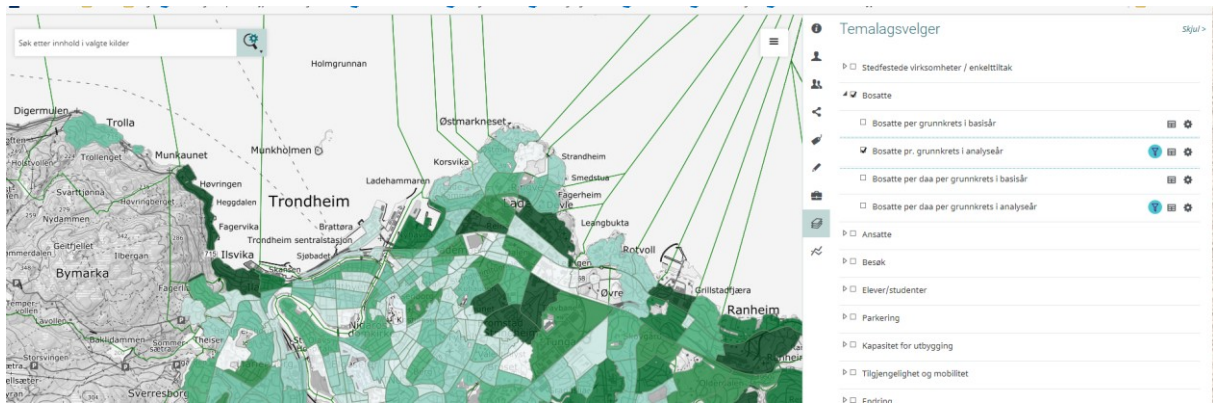

id	Status	Arealformål	Maks ansatte (visningsfelt)	Maks besøk (visningsfelt)	Maks bosatte
7453	Redigert	1110	0	0	0
7454	Redigert	1110	0	0	0
7455	Redigert	1110	0	0	170
7456	Redigert	1110	0	0	270
7457	Redigert	1110	0	0	648
7458	Redigert	1110	0	0	1280
7459	Redigert	1110	0	0	134

Brukergransnittet for datainnlegging i ADV er basert på web-løsningen Adaptiv

1 BEDRE TRANSPORTMODELLER

Med ADV kan vi anslå hvordan ny eller endret lokalisering av boliger, arbeidsplasser, butikker, offentlige bygg og andre steder folk besøker kan gi endringer i transportomfang og reisemiddelvalg. Tilsvarende kan vi anslå hvordan tiltak på vegnettet og endret kollektivtilbud påvirker hvilke områder utbyggere finner mest attraktive. Beregningene tar hensyn til pris for parkering, og antall plasser. Kommunene har, i kraft av sin rolle som planmyndighet, best kunnskap om fremtidig arealbruk og kan styre arealutviklingen gjennom juridisk bindende arealplaner etter plan- og bygningsloven (PBL). De kan også regulere parkering etter PBL og parkeringsforskriften. Ved hjelp av ADV kan kommunene bidra til bedre transportmodellering, også der RTM har vært brukt tidligere.

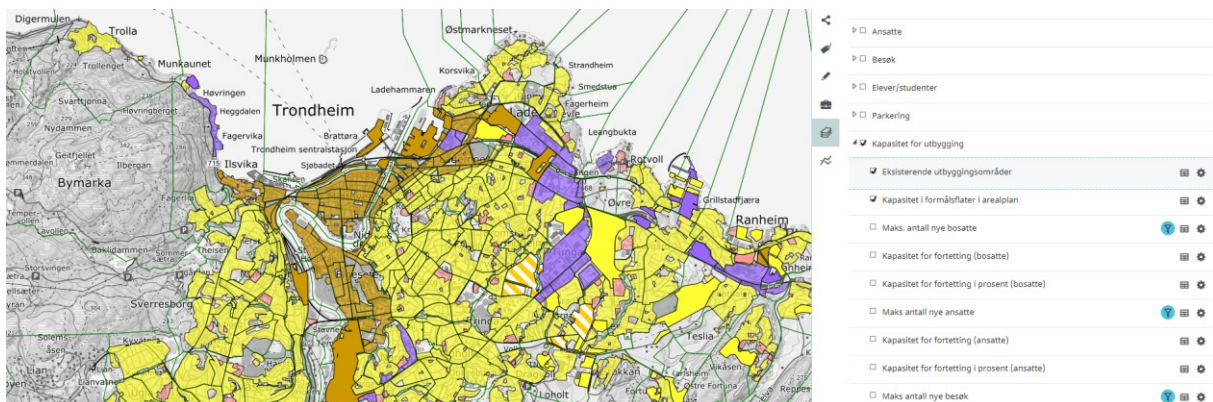

ADV gir arealfaglig vurderte inndata basert på hvordan bosatte, ansatte og besøk seg i kommunen sannsynligvis fordele seg i tråd med kommuneplanens arealdel

2 TALLFESTE EFFEKT

Ved å legge inn forskjellige alternativer for arealbruk og transportsystem i ADV og RTM får vi prognoser for trafikkomfang (tall for kjøretøykilometer). Når vi kombinerer kjøretøykilometerne med utslippsfaktorer fra Miljødirektoratet, kan vi samtidig få prognoser for utslipp til luft, blant annet av klimagasser og støv (PM). I ADV beskrives dagens situasjon ved hjelp av statistikk om bosatte/ansatte, samt lokal kartlegging av parkering og besøk. Deretter legges det inn data om et eller flere *analyseår* uten nye tiltak. Til sammen utgjør dette referansebanen for et byområde. Til slutt legges det inn ulike kombinasjoner av mulige *nye* areal- og transporttiltak, også kalt tiltaksbaner. Følgende framgangsmåte benyttes:

- Samlet vekst i antall bosatte, ansatte og besøk beregnes på grunnlag av befolkningsprognoser
- Veksten fordeles på grunnkretser der arealplanene tillater aktuelle typer utbygging
- Områdene som er *mest* tilgjengelige via transportsystemet får en større andel av veksten
- Planlagte parkeringstiltak regnes om til endring i pris og/eller antall plasser

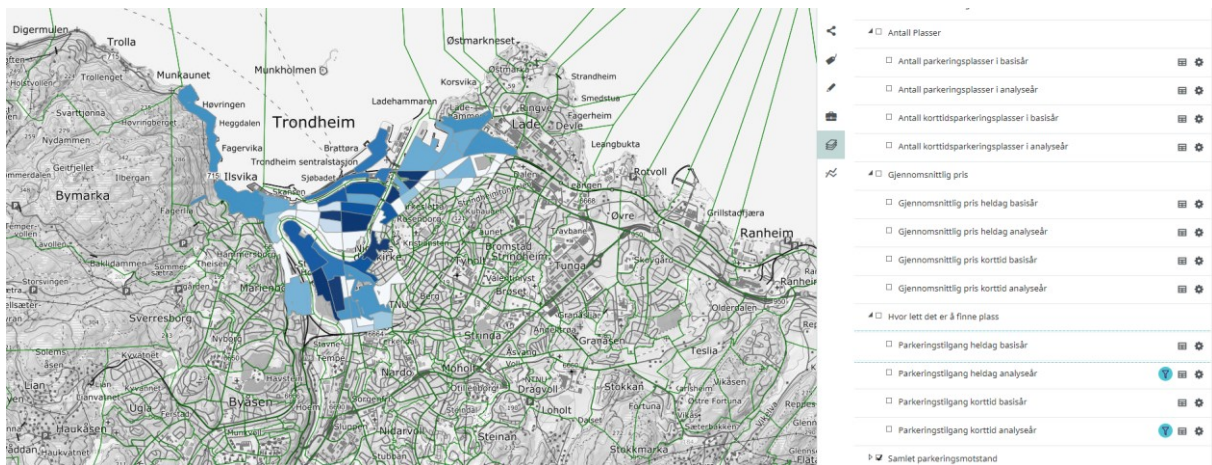

ADV tar utgangspunkt i hvor mange bosatte, ansatte og besøk kommuneplanens arealdel gir rom for

ADV leverer parkeringsdata og prognoser for antall bosatte, ansatte og besøk pr grunnkrets. I RTM kombineres dette med et transporttilbud i analyseåret, slik at trafikken kan prognostiseres.

3 SYNLIGGJØRE HANDLINGSROM

Resultater fra ADV og RTM illustreres i informative kart. Beslutningsgrunnlag blir bedre og lettere å kommunisere. Dette vil blant annet være til nytte i kommuneplanarbeid, regional areal- og transportplanlegging og i planlegging/virkemiddelbruk på nasjonalt nivå.

ADV gir mulighet for lokal inndata om parkering som gir bedre modellering av parkering i RTM

HVEM STÅR BAK

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Vegdirektoratet, KS, Jernbanedirektoratet og Miljødirektoratet har hatt et faglig samarbeid om prosjektet Karakteristika i transportmodeller (KIT) siden 2015. Det er gjennomført en rekke FoU-prosjekter som til sammen danner det areal- og transportfaglige grunnlaget for ADV.

I tillegg til å være et dataverktøy, er ADV en samarbeidsplattform mellom lokale, regionale og statlige myndigheter som gjør det mulig å samle grunnlagsdata, bruke dataverktøyet og benytte resultatene i planlegging på lokalt/regionalt og nasjonalt nivå.

MER OM ADV

I denne veilederen kan du lese om hvordan ADV fungerer sammen med RTM, både som dataverktøy og samarbeidsplattform. Nye brukere av ADV bør starte med å lese denne veiledningen. For fagfolk som skal gjennomføre prosessen i byområdene, innhente grunnlagsdata og bruke dataverktøyene, er det utarbeidet flere veiledere. Det gis også detaljert veiledning i selve dataverktøyet.

Selve dataverktøyet inneholder utfyllende veiledningstekster. I tillegg foreligger følgende veiledere i tilknytning til ADV.

- ADV-veileder 1: **Innføring i arealdataverktøyet** (denne)
- ADV-veileder 2: [Organisering og arbeidsprosess](#)
- ADV-veileder 3: [Referanse- og tiltaksbaner](#)
- ADV-veileder 4: [Kartlegging av besøk og ansatte](#)
- ADV-veileder 5: [Kartlegging av parkering](#)
- ADV-veileder 6: [Data fra arealplaner](#) (innhenting med GIS)
- ADV-veileder 7: **Metode og tallgrunnlag**
- ADV-veileder 8: **Data- og resultatoversikt, temalagsvelger og dashboard**
- ADV-veileder 9: **Utslipp**

KUNNSKAPSGRUNNLAG

I tilknytning til KIT-samarbeidet er det gjennomført en rekke utredningsoppdrag som ligger til grunn for ADV. Listen nedenfor omfatter også enkelte andre dokumenter er benyttet i arbeidet.

- 1.1 TØI rapport 1415/2015 for Statens vegvesen [Vurdering av metoder og modeller for å analysere samspillseffekter mellom arealutvikling, transportetterspørsel og infrastruktur i byområder.](#)
- 1.2 Asplan Viak 2016 for Statens vegvesen: [Kategorisering av arealbruk i RTM](#)
- 1.3 Rambøll for KMD 2015: [Arealbruksutvikling på grunnkrets nivå](#) – grunnlaget for INMAP (tidligere kalt PTM). Brukermanual og resultater fra bruk av INMAP på [KIT-samarbeidets nettside](#).
- 1.4 TØI-rapport 1493/2016 for KS: [Parkering – virkemidler og effekter.](#)
- 1.5 Civitas for KMD 2014: [Kommuneplanens arealdel som grunnlag for helhetlige bymiljøavtaler.](#)
- 1.6 Civitas for KMD 2015: [Data fra byene som kan brukes i forbedrede transportmodeller.](#)
- 1.7 SINTEF Rapport A3973, 2008: [Regionale modeller for persontransport - Modellbeskrivelse.](#)

- 1.8 TØI Arbeidsdokument 51019 for Statens vegvesen: [Vurdering av INMAP](#).
- 1.9 TØI-rapport for Jernbanedirektoratet, mai 2018: [Automatisk rutekoding for regionale transportmodeller. Basert på Nasjonal database for rute- og stoppestedsdata](#)
- 1.10 TØI-rapport for KMD, mai 2018: [Prognoseverktøy arealbruk](#). Framgangsmåter for innhenting av arealdata
- 1.11 TØI-rapport for KS, mai 2018: [Organisering prognoseverktøy](#). Organisering og samarbeid for utvikling, drift og bruk av et verktøy for arealprognoser.
- 1.12 TØI-rapport for Jernbanedirektoratet, august 2019 [Organisering kollektivdata til RTM](#). Organisering/samarbeid om data for eksisterende og fremtidig kollektivtilbud i transportmodellene.
- 1.13 Rambøll for Bergen kommune 2017 (KMD-midler): [Transporteffekter av ny kommuneplan](#)

Forsknings- og utviklingsprogrammet [BEDRE BY](#) i Statens vegvesen (2014-19) har vært en stor bidragsyter til utviklingen av ADV og for KIT-samarbeidet. Prosjektet har hatt som å skaffe et godt faglig grunnlag for å utvikle verktøy som kan bidra til å de nasjonale målene for bytransport. Oversikt over publikasjonene fra BEDRE BY finnes på [deres nettside](#).

I arbeidet med å utvikle ADV er det gjennomført en lang rekke prosjekter, oppdrag mm som ikke har resultert i publiserte rapporter. Et utvalg slike refereres nedenfor:

- Avinet (nå Asplan Viak) for KS, KMD, Vegdirektoratet og Jernbanedirektoratet (2019-20): Utvikling / programmering av dataløsningen i ADV
- Numerika for vegdirektoratet og KMD: Utvikling av ADVS og øvrig arbeid/løsninger for å knytte ADV sammen med RTM
- TØI Arbeidsdokument 51439 mars 2019 for Vegdirektoratet. Om parkering i ADV
- Rambøll for KMD 2019: Tilrettelegging av data fra arealplaner i byområdene.
- Asplan Viak Kristiansand for KMD mars 2019: erfaringer og beslutninger fra arbeid med klargjøring av inndata til ADV for kommunene Arendal, Froland og Grimstad
- Frameworks Arendal for KS (2018-19): Forberedelser til programmering av ADV
- Rambøll for KMD (2015-17): Utvikling av INMAP (forløperen til ADV)
- Asplan Viak Bergen for Bergen kommune (KMD-midler), oktober 2018: Kartlegging av besøk og ansatte i Bergen
- Asplan Viak Bergen for KMD, desember 2018: Erfaringstall for turproduksjon til bruk i transportmodeller
- Rambøll for KMD, desember 2018: Flere delbidrag til utvikling av ADV, samt første versjon av veileder for å hente data fra digitale arealplaner
- [Byutredningene 2017-18](#) med tilhørende veiledningsdokumenter